

βέργα

βέργα, η, ουσ. [<μσν. βέργα <ιταλ. verga], η βέργα· μικρό και ευλύγιστο λεπτό ραβδί, που τα παλιότερα χρόνια αποτελούσε όργανο τιμωρίας κατά των άτακτων μαθητών από το δάσκαλο ή και των παιδιών από τους γονείς τους. Υποκορ. **βεργίτσα, η** (βλ. λ.) και **βεργούλα, η** (βλ. λ.)·

- *βέργα που σου χρειάζεται!* με αυτά που κάνεις είσαι άξιος τιμωρίας με ξυλοδαρμό, αξίζει να τιμωρηθείς με σκληρό, με παραδειγματικό τρόπο. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μωρέ*. Για συνών. βλ. φρ. *βρεγμένη σανίδα που σου χρειάζεται!* λ. *σανίδα*·

- *πάρε μια βέργα και δώσ' το(νε!)*, βλ. φρ. *πάρ' ένα ξύλο και δώσ' το(νε!)*, λ. *ξύλο*·

- *τις άρπαξε με τη βέργα, έφαγε ξύλο με τη βέργα, ιδίως από τους γονείς του, αλλά και από το δάσκαλο: «επειδή έσπασε το βάζο, τις άρπαξε με τη βέργα ο καημένος || επειδή ο δάσκαλος τον έπιασε αδιάβαστο, τις άρπαξε με τη βέργα».* Συνών. *τις άρπαξε με τη βίτσα / τις άρπαξε με την παντόφλα / τις άρπαξε με το ζωνάρι / τις άρπαξε με το ζωστήρα / τις άρπαξε με το λουρί*·

- *τις έφαγε με τη βέργα*, βλ. φρ. *τις άρπαξε με τη βέργα*·

- *τον έχει με τη βέργα*, του συμπεριφέρεται ή τον επιτηρεί με μεγάλη αυστηρότητα: «μετά τις πρόσφατες αταξίες του, ο πατέρας του τον έχει με τη βέργα»·

- *τους έχει όλους με τη βέργα*, λέγεται για οικογενειάρχη που συμπεριφέρεται ή επιτηρεί με μεγάλη αυστηρότητα την οικογένειά του: «δεν τολμάει κανένας τους να κάνει κάτι, αν δεν τον ρωτήσει πρώτα, γιατί τους έχει όλους με τη βέργα». Αναφορά σε παλιότερες εποχές που, ο δάσκαλος, χρησιμοποιούσε τη βέργα ως όργανο τιμωρίας κατά των άτακτων μαθητών· βλ. και φρ. *τους έχει όλους σαν στρατιωτάκια*, λ. [στρατιωτάκι](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας